

Ann Chamberlin
Szafije, a Szultán háremhölgye
Részlet a könyvből

[...] – Azért jöttem, hogy megmentselek – mondtam. Legnagyobb meglepetésemre a fogoly megfordult, arrébb sétált, és csupán a válla fölött hátrasandítva nézett rám.

– De hát... ez lehetetlen – felelte végül.

– Dehogyan! Rábukkantam a legmegfelelőbb rejtekhelyre, mindketten elbújhatunk ott! Van itt a közelben egy régi víztároló, ahol kivárhatod...

– Semmi kedvem lemenni egy nyirkos és hideg víztárolóba!

– Csak rövid ideig kell odalent maradnod. Addig kell várnod, míg átjutok a Pera negyedbe. Ott ráveszem az egyik honfitársunkat arra, hogy egy csónakkal...

– Ugyan már, signor Veniero, ez tényleg lehetetlen. Nem lennék rá képes. Nem tudok úgy felmászni egy falra, mint te. Te olyan ügyes vagy, mint egy légy. Az a gyanúm, hogy éjjel-nappal a falakon mászkálsz, mióta először találkoztam veled.

Őszintén megmondom, nem gondoltam volna, hogy bátorságomat ilyen szavakkal jutalmazták. Egy léggel hasonlítottak össze! Úgy döntöttem, nem törődöm az ellenvetéssel.

– Igenis képes vagy rá! – bizonygattam. Lelkesen beszéltem, hiszen tudtam, pontosan azt ajánlom fel neki, amire első találkozásunk pillanatában annyira vágyott. – Segíteni fogok, sikerülni fog, hidd el, képes vagy rá. Meg kell tenned.

– Nem is tudom – felelte. Nem félt, de nem bízott bennem. Tényleg nem tudta, hogy mit tegyen.

Én viszont nagyon is tudtam. Egy gyors és határozott mozdulattal átöleltem a derekát. Édes Istenem, milyen csodálatos érzés volt! Ahogy a karom rásimult a csípőjére, mintha villám csapott volna belém. Felkaptam és odavittem az ablakhoz.

Sofia halkán felsikoltott. Talán a gyönyörtől, vagy így akart tiltakozni? Megragadta a karomat, és ellökött magától. Kénytelen voltam letenni a földre, mert nem akartam, hogy küzdelmünk zajára felfigyeljenek az örök.

– Signor Veniero, mielőtt bármit is tennénk, üljünk le egy percre. Elmondom, hogy mi történt ma velem – szólalt meg. Az arcára pillantva már tudtam, hogy döntött. – Nem árt, ha tisztában vagy a helyzettel.

– Majd később! – válaszoltam könyörögve. Eszembe se jutott, hogy parancsokat adjak neki vagy sürgessem. – Mesélj akkor, ha majd biztonságban leszel, és nem kell menekülnünk.

– Ó, dehogyan! – legyintett. Az arcán határozott nyugalom látszott. Megérezte, hogy elgyengültem. – Kérlek, hallgass meg. Mindenképpen el kell mesélnem a mai nap eseményeit. Annyi minden történt velem, hogy majd szétfeszít a sok élmény, és nincs senki, akinek beszámolhatnék a kalandjaimról. A cselédlányomat, Mariát, úgy tűnik, már el is adták.

– Eladták Mariát? – kérdeztem. Megborzongtam a komor, rám törő előérzettől. Mintha csak egy halk hang azt sutgotta volna a fülemben, hogy meg kellett volna vennem Mariát, amikor lehetőség kínálkozott rá. *Nem kapsz még egy ilyen esélyt.* Talán a sors akart így figyelmeztetni arra, hogy közeledik a döntő pillanat, amikor már nem fordulhatok vissza? Nem voltam hajlandó odafigyelni a jelre. – Kinek adták el?

– Fogalmam sincs – vontam meg a vállát Sofia. – Valami vénembernek konyhai cselédre volt szüksége. Nem tudom. Egy szót sem értek az értelmetlen karattyolásukból. Hát hogy lehetek ennyire érzéketlenek? Elragadták tőlem az egyetlen bizalmasomat. Pont ma, amikor annyi minden történt. Amikor egészen egyszerűen... csodálatos dolgokat láttam! Könyörögve kérlek, jó uram, ülj le, és engedj meg, hogy mindent elmeséljek.

Ez volt a végzetes pillanat. Innentől kezdve nem voltam többé a magam ura. Azt hiszem, a lelkem mélyén éreztem is ezt. Baffo úr leánya lenyűgözően szép volt. A közelsége egészen egyszerűen elvette az eszemet. Eltűnt belőlem minden erő és elszántság. Míg korábban magabiztosan eljutottam ide, most elgyengültem, és magatehetetlenül, ostoba arccal lerogytam egy párnára. Talán tényleg ez volt az a pillanat, amikor a Mindenható levette oltalmazó kezét a vállamról, vagy semmivé foszlott az anyai csók varázsereje. Szinte kábultam ültem a fogoly mellett. Elbódított csodálatos hangjának zengése. Sofia részletesen beszámolt arról, milyen elképesztő dolgokat tapasztalt aznap. Olyan bágyadtan hallgattam, mintha egy pióca szívta volna ki belőlem az akaraterőt.

– Nem sokkal azután, hogy magamra hagytatok, be kellett ülnöm egy zárt gyaloghintóba. Elvittek a... Hová is? Nem tudnám megmondani. Azt viszont biztosan állíthatom, hogy nem létezik még egy olyan csodálatos hely a világon. Utólag belegondolva, az a palota talán nem is a halandók világában állt. A gyaloghintót cipelő teherhordók talán angyalok voltak, és néhány órára felvittek magukkal a mennyek országába.

Töprengve nézett rám, mert tudni akarta, hogy figyelek-e a szavaira.

– Először csupán a tömeg zúgását hallottam, nem mertem kinézni, mert tudtam, hogy azzal magamra haragítanám a gazdámat. Kicsit félttem is, mert úgy tűnt, hogy körülöttem zabolátlan és hangoskodó emberek nyüzsögtek. Egy idő múlva azonban elhalkult a sokaság zsvivaja. Most is hallottam az emberek hangját, ám a beszélők nyugodt és tiszteletteljes férfiak voltak. Azt gondoltam, hogy valamilyen szent hely közelébe értünk. Összeszedtem minden bátorságomat, és résnyire elhúztam a függönyt, hogy kipillantassak.

Az emlékek hatására lehunyta a szemét, majd folytatta:

– Egy csodálatos, hatalmas kerten mentünk keresztül. Mindenütt nyílegyenes, gyönyörűen gondozott ösvényeket láttam. Az erős napfény elől az őrt álló, magas ciprusok adtak enyhülést nyújtó árnyékot. Minden egyes fa tövében egy vörös fejfedőt viselő kertész szorgoskodott. Úgy tűnt, mintha azokat az embereket is ugyanúgy beültették volna ide a kertbe, mint a rájuk bízott növényeket.

Sofia összecsapta a tenyerét.

– Ó, ha tudnád, milyen lenyűgöző, egzotikus növények nőtték a kezük alatt! A zöldellő dús gyepek olyanok voltak, akár egy csodálatos, puha szőnyeg. A fűszálak a perzsaszőnyegek csomóira emlékeztettek. A különös szőttek szegélyét virágágyások jelentették. Talán már véget ért a böjti időszak? Nem kell még egy vagy két hetet várnunk a húsvét beköszöntéig? Ennek ellenére rengeteg volt ott a virág. Végtelen sorokban vakító rózsaszín, piros és fehér szirmokat láthattam. Mintha egy legyőzhetetlen hadsereg sorakozott volna fel szemlére. Esküszöm neked, hogy a virágágyások tényleg a török haderő századaira hasonlítottak, mintha számtalan egyenes hátú, apró turbánt viselő katona menetelt volna a gyepek szélén! Még csak hasonlót sem láttam korábban!

Alighanem túllépett a kertben – gondoltam. Törökül ezzel a szóval jelölik a turbánt. Az európai utazók láttak ilyen virágokat, de nem tudták kimondani a nevüket. A szülőföldemen a tulipán név terjedt el helyette. Az apró turbánra emlékeztető virág rendkívül népszerűnek bizonyult a nyugati kertek gazdái között is. Csakhogy a törökök elszántan őrizték a tulipántermesztés titkait. Nemrégiben azonban hallottam a szóbeszédet, miszerint néhány hollandnak titokzatos körülmények között sikerült tulipánhagymákat kicsempésznie a szultán birodalmából. Állítólag arra is rájöttek, hogyan lehet szaporítani ezeket a növényeket.

Mégsem gondoltam volna, hogy a közeljövőben láthatunk ilyen virágokat Velencében. Olyan sokat meg végképp nem, mint amiről Sofia beszámolt az előbb. Hiába töprengtem, Konstantinápolyban egyetlen olyan parkot sem ismertem, ahol ilyen sok és ennyire gondosan ápolt tulipán nőtt volna. Biztosra vettem, hogy a lány eltúlozza az élményeit. A szultán kincseskamrája kellett volna ahhoz, hogy valaki ilyen sok, méregdrága tulipánt ültethessen a kertjébe.

A szultán? – töprengtem némán. Lehetséges, hogy Baffó kisasszonyt bevitték az uralkodó palotájába, a nagy szerájba? Szótlanul figyeltem a további beszámolót.

– Rögtön utána keresztülhaladtunk egy széles kapun. A gyaloghintó teherhordói itt kénytelenek voltak megállni. Még a gazdám sem mehetett tovább. Sűrű szövésű fátylakba burkolózva kiszálltam, és ekkor egy hatalmas termetű, sápadt képű férfi gondjaira bízta, aki a rabszolgapiacról kísért el minket. Az ismeretlen vastag vászonból varrt, nyúlász szegélyes, zöld köntöst viselt. A fején magas, cukorsüvegre emlékeztető fehér kalapot hordott.

A leírás éppen elég volt ahhoz, hogy tudjam, kiről beszél. Az az eunuch volt, akire Husszein korábban már felhívta a figyelmemet. A barátom azt is elmondta, hogy a zöld köntösű férfi a palotából jött. Ezek szerint a sejtésem igaznak bizonyult. Ráadásul az eunuch a palota szívéből szállt alá a közönség halandók közé. A fényes Portába amúgy nem volt nehéz bejutni. Kapui még a legszegényebb koldus előtt is nyitva álltak, ha az igazságot keresett magának. Baffó kisasszonyt a palota közepébe kísérték. Bejutott a hárembe, abba a különös, szigorúan őrzött világba, ahová a szultánon kívül egyetlen férfi sem tehetett be a lábát. Feszülten figyelve hallgattam tovább a szavait.

– Az ismeretlen átvezetett a fal túloldalára. Utána pedig... Ó, hogyan is önthetném szavakba, amit akkor éreztem? Ilyen lehet, ha valakit elevenen felfal egy hatalmas, mohó fenevad. Ennek a szörnyetegnek azonban csillogó, hűvös márvány volt a belseje. Nagyon megijedtem. Ne vágj ilyen kétségbeesett képet, Veniero! Az ijedtségtől ugyanis nemcsak a kezem lett libabőrös, de különös borzongás futott végig a hátamon. Lenyűgözött a szörnyeteg szépsége. Ha ez a óriási, csodálatos fenevad megmoccan, akkor remegni kezd a föld! Ha pislog a szemével, akkor a világot elnyeli a sötétség, vagy rázúdul a vakító világosság. Annyira szerettem volna egyé válni a szörnyeteggel! Csak az járt az eszemben, hogy az sem lenne túl nagy ár, ha elevenen elnyelne. Akkor sem estem volna kétségbe, ha többé nem láthatom a nap fényét.

Néma bólintással jeleztem, hogy továbbra is figyelek a szavaira. Sofia folytatta a beszámolót:

– Az iszonyatos fenevad belsejében jártunk. Hosszú márványfolyósokon mentünk végig. Senki sem jött szembe velünk, csupán néhány turbános, fekete bőrű férfit láttam. Olyan prémszegélyes köntöst viseltek, mint a vezetőm. A komor alakok örként álltak az ajtók előtt. Úgy éreztem, egyre mélyebbre kerültünk a bestia gyomrába. Végül már attól tartottam, hogy utunk egy zsákutcában ér véget. Ekkor azonban kinyílt egy ajtó, és én szinte elkábultam a ragyogó fénytől és a hangzavartól.

A fiatal nő kinyitotta a szemét, és összeszorította a két tenyerét.

– A nap fénye megcsillant a számtalan tükrön, drágakövön, csiszolt fajanszcsempén és a falakat ékesítő aranyozáson. Mintha csak egy virágzó kert szemképrázatos színeivel díszítették volna fel a falakat. Gondosan ügyeltek még a legapróbb részletekre is. De nemcsak a tündöklés volt kábító, hanem a benti hangzavar is. Rengeteg kalitkába zárt madarat láttam. Az egyik sarokban zenészek muzsikáltak. Valamennyien nők voltak. A zenéjüket azonban alig hallottam, mert elnyomta a csarnok közepén heverők kacagásának és izgatott beszélgetésének hangja. Legalább húszan voltak odabent. Korábban még sohasem láttam ennyire gyönyörű női alakokat.

A fogoly töprengve nézett rám.

– Semmiben sem hasonlítottak egymásra. Akadt közöttük fekete bőrű, de fehér, barna és sárga is. Némelyiknek kék volt a szeme, míg másoknak sötét, mint az éjszaka. Láttam vörös, barna és hollófekete hajú szépségeket. Elállt a szavam elegáns öltözéküktől. Lenyűgözött a látvány. Olyan sok ékszert aggattak magukra, olyan elképesztő mennyiségű selyembe és aranyló fényű vászonba meg bársonyba burkolták magukat, hogy az az érzésem támadt, talán nem is tudnak járni. Jókedvűen és elevenen beszélgettek egymással. Puha párnákon és szőnyegeken ücsörögtek vagy heverésztek. Szomjúságukat rózsavízzel, éhségüket süteményekkel és édességgel enyhítették. Kísérőm intett, hogy üdvözöljem a hölgyeket. Engedelmesedtem nekik. Leborultam a földre. Úgy feküdtem ott, mint egy teknősbéka, ami igen szép teljesítmény volt, mivel szinte gúzsba kötött a sok kendő és fátyol. Egyébként nem lett volna szükség a fehér kalapos férfi utasítására, magamtól is meghajoltam volna a fenevad szívében lüktető ragyogás előtt. Majdnem elaléltam a gyönyörűségtől.

Egy gyors pillantással meggyőződött arról, hogy még mindig követem-e a szavait.

– Ott feküdtem hát a márványon, és a fejemet sem mertem felemelni. Egyszer csak két parányi, sárga borjúbőr papucsot vettem észre az orrom előtt. Az egyik szépség segítette fel a földről. Amikor felálltam, megragadta a fátylaimat, és sietve leszedte valamennyit. Társai némán, feszülten figyeltek. Amikor ott álltam előttük fátylak nélkül, hangzavar tört ki. Mindenki izgatottan csacsogott. Jó páran féltékenyen, irigykedő arccal néztek rám. Annyira jó érzés volt, hogy ezek a gyönyörű hölgyek megriadtak a szépségemtől! Megszédültem tőle. Volt közöttük egyvalaki, aki különös jóindulattal tekintett rám. Mindenki másnál jobban örült az érkezésemnek. Amikor alaposabban is megnéztem, elakadt a lélegzetem az áhítattól. Nemcsak azért, mert a ruhája és az ékszerei túlragyogták a többiekét. Azt sem mondhatnám, hogy ő volt a legszebb a csarnok asszonyai közül. Idősebb volt a legtöbb társánál, az arcán látszott, hogy valamikor lenyűgöző szépség lehetett, ám mostanra már alighanem betöltötte a negyvenedik évét is. Az anyám lehetett volna. Bőre mégis makulátlanul csillogott, olyan sima és fehér volt, mint az elefántcsont. Fürtjei természetes színben ragyogtak, hajában nem voltak ősz szálak. Tincseit hátrafésülte, frizurája kiemelte magas homlokát és finom metszésű arccsontját.

Sofia önkéntelen mozdulattal végigsimította a saját arcát.

– A lenyűgöző hölgynek elsősorban a pillantása ragadott meg; gondosan kiszedett szemöldöke keskeny félholdat rajzolt a szeme fölé. Ahogy törökök között annyira népszerű, szénporral festette feketére a szempilláit, és ugyanilyen színnel rajzolta körbe a szemét. A gazdám parancsára ugyanígy kellett nekem is kifestennem magam, mielőtt elindultunk volna. Az ismeretlen hölgy fekete szeme azonban sötétebben tündökölt a legdrágább antimonnál is, és belelátott velem a szívembe. Pillantása kemény volt és éles, mint egy acéltőr. Úgy éreztem, csak az engedelmesség és az azonnali halál között választhatok.

Elhallgatott egy kis időre, azután folytatta:

– A teremben mindenki habozás nélkül engedelmeskedett az úrnőnek. A legcsekélyebb kívánsága is parancs volt a számukra. Még mindig mellettem állt a lány, aki levette rólam a fátylakat. Most új parancsokat kapott. Megfogta a kezemet, és rávett, hogy megpördüljek, sétáljak pár lépést, majd elinduljak az úrnő felé. Habozás nélkül engedelmeskedett minden utasításnak, nem kényeskedett vagy vonakodott, amivel Maria gyakran próbára tette a türelmemet. A velencei cselédek gyakran nehezen kezelhetőek, csak akkor engedelmeskednek, ha többször is elmondjuk a parancsunkat, kiabálunk, vagy éppen dühösen toppantunk a lábunkkal. A török úrnőnek azonban nem kellett mérgelednie. A tekintetével utasította a többieket, csak néha ejtett ki halkán egy-egy parancsszót.

Sofia töprengve végigsimította az állát.

– Még a fehér kalapos óriás is engedelmeskedett neki. Az a fickó pusztá kézzel elroppanthatná az úrnő nyakát, ám e helyett olyan mélyen hajlongott előtte, hogy ujjai a márványpadlót érintették. Ha nem ember, hanem kutya lett volna, akkor boldog farkcsóválással köszönte volna meg úrnője dicsérői szavait. A hölgy ugyanis elégedett volt a szolgáló jó ízlésével. Én pedig arra gondoltam, hogy ha képes engedelmességre bírni ezt az emberhegyet, akkor páratlanul nagyhatalmú uralkodó lehet. Az sem lepett volna meg, ha kiderül, hogy a világ úrnője előtt állok.

Nem volt kedvem felvilágosítani Baffo úr leányát arról, hogy a hatalmas termetű háremőr csupán egy eunuch volt. Akadtak közöttük fehér és fekete bőrűek is. A kisasszony ismét olyan férfin legeltette a szemét, aki már nem tartozott az erősebb nem soraiba. Az ifjú hölgy elmerült édes emlékei között. Nem akartam kizökkenteni egy ilyen kiábrándító megjegyzéssel.

– A leírhatatlan szépségű hölgy egy könnyed intéssel jelezte, hogy menjek oda hozzá. A csuklóján csilingelni kezdtek a karkötők. Megtapogatta végtagjaim izmait, megvizsgálta a fogamat, a fületem, a nyakamat. Végül arra utasított, vegyem le a kabátkámat és az ingemet. Szemügyre kívánta venni ugyanis... Egyszerűen, signor Veniero, az úrnő előtt nem szégyelltem magam. Még az sem zavart, hogy ott állt az az óriás. Neked viszont nem mesélhetem el a további részleteket. Próbáld meg elképzelni magad, milyen beható alaposan vizsgáltak meg. Csupán annyit mondok, hogy még a legbizalmatlanabb lókupec sem nézi így meg a portékát, mielőtt megvásárolná. Akár azt is hihettem volna, hogy a hölgy a maga örömeire kíván megvenni.

Ismét csak csöndben maradtam. Nem árultam el Baffo kisasszonynak, hogy a pletykák, amiket a szultán háreméről hallottam, nem cáfolták azt a lehetőséget, ami felmerült benne. Komoran meredtem magam elé. Sofia felfigyelt erre, és ingerülten rám förmedt:

– Jobb, ha tőlem tudod, signor Veniero, hogy nagyon is megtisztelve éreztem magam. Lenyűgözött, hogy ez a csodálatos asszony egyáltalán a figyelmeire méltatott, és nem zavart el a színe előtt. Csak legyintenie kellett volna, és én eltűnök a ragyogásból, mint a szennyvízcsatornába dobott szemét...

Sofia felpattant, és rajongó arckifejezéssel ezt kiáltotta:

– Szent Márkra és Megváltónk vérére mondom, semmi másra nem vágyom annyira ebben az életben, minthogy azé az asszonyé legyenek! Egyszerűen lenyűgözött! Még soha egyetlen hozzá fogható, nagy hatalmú nőt nem láttam! Sőt, férfit sem. Azzal is beérném, hogy a ruháit foltozzam és az ágyneműjét mossam, ha közben ott lehetek a közelében. Hiszen akkor talán rám is átragad egy kevés az erejéből.

Összekulcsolta az ujjait, mintha imádkozna.

– Jóságos egek, remélem, nem iszom előre a medve bőrére! De úgy érzem, engem fog választani. Mielőtt elvezettek volna tőle, a tenyerébe zárta a kezemet. Megsimogatta a kézfejemet, rám mosolygott, és mondott valamit. Ha Velence nyelvén beszélt volna, alighanem azt mondta volna: Mi ketten jó barátok leszünk majd, drágám. Te és én.

Miközben Baffo kisasszony mesélt, felfigyeltem valamire. A felhevült arcú lány látványa azonban annyira lenyűgözött, hogy türelmetlenül elhessegettem magamtól a zavaró gondolatot. Amikor azonban Sofia elhallgatott, már kénytelen voltam odafigyelni a zajra. Egyértelműnek tűnt, hogy valaki végigsietett a folyosón, és a szobánk felé közeledett. A hangok alapján többen is álltak az ajtó előtt.

– Az isten szerelmére! – kiáltotta Baffo kormányzó leánya. – Ha itt találunk... [...]